

Ключевые слова: профессиональная компетентность, сфера обслуживания, государственный стандарт высшего образования, образовательно-квалификационная характеристика, специалист гостиничного обслуживания, администратор, консьерж гостиничного комплекса, оператор автоматизированного расчета в гостинице, портье.

The article discusses issues of professional competence of future specialists of hotel service specialty «hospitality». We reviewed the educational qualification characteristics of university graduates, which summarizes the content of education reflects the goals of education and training, defined as a specialist in the structure of economy of the country and the requirements for its competence, other socially important properties and quality. Investigations of the nature and characteristics of professional activity of a specialist in hotel service with respect to specific positions of the hotel enterprise (manager, concierge, automated calculation of the operator, receptionist). The article also presents the structure of the professional competence of the future specialist in the hotel business.

Keywords: professional competence, service, state higher educational standard, educational qualification characteristics of specialist hotel service, receptionist, Concierge of the hotel complex, the operator of the automated calculation at the hotel, the doorman.

УДК:37.015.3:005.32:37.016:54

С.М. Цирульник, О.І. Вітюк
м. Вінниця, Україна

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ХІМІЯ»

Постановка проблеми. Досягнення в науці, постійні технологічні зміни, впровадження в освітній процес новітніх інформаційно-комунікаційних технологій вимагає нової парадигми розвитку професійної та якісної підготовки висококваліфікованих фахівців технічного профілю, які б, крім професійних знань і вмінь, набутих у коледжах, уміли усвідомлювати та конструктивно вирішувати різні проблемні ситуації на виробництві та у побуті.

Одним із основних принципів такої підготовки є орієнтація навчального процесу на розвиток мотивації майбутніх фахівців до вивчення дисципліни «Хімія». Адже хімія, фізика і математика складають основу фундаментальних знань та відіграють провідну роль у формуванні професійних якостей майбутніх фахівців.

Формування мотивації у молодших спеціалістів технічного напрямку підготовки щодо вивчення дисципліни «Хімія» здійснюється у коледжах на досить низькому рівні, оскільки: по-перше, низький рівень хімічної підготовки абітурієнтів, студенти не володіють елементарними навичками навчальної діяльності, вони не вміють навчатися; по-друге, спостерігається тенденція скорочення курсів хімії в системі технічної освіти; по-третє, переважна більшість студентів не може використовувати зв'язки між фундаментальними хімічними та професійними знаннями для розв'язання завдань у майбутній професійній діяльності.

Тому виникає необхідність підвищити рівень мотивації навчальної діяльності у процесі вивчення дисципліни «Хімія» на молодших курсах навчання.

Аналіз попередніх досліджень. Питання мотивації навчальної діяльності висвітлені у роботах таких педагогів і психологів: О. Тихомиров, С. Рубінштейн, О. Гребенюк, Г. Щукіна, Е. Ільїна, Л. Коган, В. Болгарина, Т. Матіста ін.

Вагомий внесок у розвиток мотивації навчальної діяльності зробили Л. Божович, Л. Маркова.

Мета статті – розглянути особливості підвищення рівня мотивації молодших спеціалістів технічного напрямку у процесі вивчення дисципліни «Хімії».

Виклад основного матеріалу. Визначальними тенденціями розвитку світової освітньої системи стають фундаменталізація, посилення гуманістичної спрямованості, духовної та загальнокультурної складової освіти, формування у студентів системного підходу до аналізу

складних технічних і соціальних ситуацій, стратегічного мислення, виховання соціальної та професійної мобільності [3, с. 112].

Основним завданням вищого навчального закладу є виховання і підготовка високо кваліфікованого, конкурентоздатного фахівця, який здатний самостійно оволодівати новою технікою й новітніми технологічними процесами, орієнтуватися в сучасних умовах інформаційного суспільства, творчо вирішувати будь-які технічні проблеми.

Нині, у процесі вивчення дисципліни «Хімія» на молодших курсах навчання у коледжах, спостерігаємо те, що у студентів не сформовані потреби в знаннях, відсутня мотивація до навчання.

Мотивація до навчання – одна з головних умов реалізації навчально-виховного процесу. Оволодіння навчальним матеріалом в процесі вивчення дисципліни «Хімія» відбувається лише за умови прояву у майбутніх фахівців високої активності в навчально-пізнавальній діяльності.

А. Маслоу дає визначення мотивації як прагнення людини виявити себе в тому, до чого вона відчуває себе потенційно здібною. Мотивація – генетичне прагнення людини до самореалізації відповідно до її природних здібностей у певних видах діяльності і наполегливість у оволодінні нею на творчому рівні [5, с. 20].

Формуванню мотивації до вивчення дисципліни «Хімія» сприяють:

- підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу;
- уміння самостійно та критично мислити;
- пізнавальний інтерес до фізико-хімічних властивостей матеріалів, з яких виготовлені радіотехнічні пристрої;
- володіння певною системою базових хімічних понять, які необхідні для набуття практичних навичок;
- підвищення практичної значущості матеріалу, що вивчається, у майбутній професійній діяльності.

Мотивація направляє й регулює діяльність, пов'язує результати дій з потребами особистості, а різні види мотивів активізуються залежно від того предмета, на який спрямована діяльність [4, с. 66].

У процесі формування мотивації навчальної діяльності формується пізнавальна активність молодших спеціалістів, що спонукає до розвитку технічного мислення.

Мотивація навчальної діяльності ґрунтується на мотивах. Поштовхом до навчальної діяльності є кілька мотивів, тобто освітня діяльність є полімотивованою.

Мотив – це внутрішнє спонукання особистості до того чи іншого виду активності, пов'язане із задоволенням певної потреби [1, с. 217].

Розрізняють такі групи навчальних мотивів у процесі вивчення дисципліни «Хімія»:

- соціальні – усвідомлення соціальної значущості навчання, прагнення до самоосвіти;
- досягнення – отримані знання з хімії дають можливості прагнути до поставленої мети, бути успішною особистістю;
- пізнавальні – інтерес до знань перебігу хімічних процесів, що відбуваються під час лабораторних та практичних робіт, а також до способів здобуття знань;
- професійні – прагнення отримати професійну підготовку, розкрити значущість хімічних знань у майбутній професійній діяльності, підвищити рівень компетентності.

Наявність у майбутніх фахівців технічного напрямку стійких мотивів до успішної професійної діяльності зумовлює їх успішність у навчанні та розвитку інтересу до обраної професії [2, с. 15].

Зміст дисципліни «Хімія» має зберігати фундаментальну компоненту, оскільки саме принцип фундаменталізації забезпечує цілісність навчального процесу. Фундаментальні знання з хімії є основою для виробничої практики молодших спеціалістів, оскільки викликають і стимулюють пізнавальну діяльність.

Природничо-математичні дисципліни, зокрема, вивчення дисципліни «Хімії» має значний загальноосвітній потенціал формування пізнання природних явищ та фізико-хімічних процесів,

підвищуючи тим самим рівень мотивації до процесу навчання й створюючи можливості реалізації практико-орієнтованого підходу в навчанні.

Згідно з освітньо-професійною програмою підготовки молодших спеціалістів за напрямком 6.050901 «Радіотехніка» до вивчення дисципліни «Основи конструювання і технології виробництва РЕА» входить змістовний модуль «Методи виготовлення друкованих плат». У цьому модулі розглядаються різні технологічні процеси, які пов'язані з хімічними властивостями травильних розчинів для виготовлення друкованих плат, що є неодмінною складовою будь-якої радіoeлектронної конструкції.

На першому курсі навчання в коледжах у більшості студентів відсутні знання про обрану майбутню професійну діяльність. Тому на початковому етапі вивчення курсу хімії, необхідно стимулювати їх інтерес до обраної спеціальності. У зв'язку з цим необхідно мотивувати їх до засвоєння знань, необхідних для розуміння ролі хімічних понять у поясненні фізико-хімічних властивостей матеріалів, їх застосування в розробці нових технологій та вирішенні конкретних професійних завдань.

Концепція практико-орієнтованої підготовки фахівців технічного напрямку передбачає самостійне виготовлення різноманітних радіoeлектронних пристроїв. Тому з метою формування мотивації навчальної діяльності доцільним, на наш погляд, є впровадження у робочу програму лабораторної роботи: «Приготування травильних розчинів у домашніх умовах». У процесі набуття майбутніми фахівцями знань та навиків роботи з розчинами для травлення плат, у них формується пізнавальний інтерес, самостійність, розвивається свідоме ставлення до майбутньої діяльності, виховується прагнення до самовдосконалення.

Творчий потенціал фахівця визначається не лише системою знань, умінь і навичок, але й тим, як він уміло використовує одержані знання в професійній діяльності.

Існує декілька методів травлення плат у домашніх умовах:

- травлення міді розчином ферум (III) хлориду (FeCl_3);
- травлення мідним купоросом з сіллю;
- травлення персульфатами (персульфат амонію або персульфат натрію);
- травлення розчином пероксиду водню в хлоридній кислоті;
- травлення міді перексидом водню в присутності лимонної кислоти.

Майбутні фахівці технічного напрямку у процесі виконання лабораторної роботи визначили, що травлення міді розчином ферум (III) хлориду (FeCl_3) має такі переваги: помірна швидкість травлення міді, використання єдиного основного компонента (FeCl_3), не критична температури навколишнього середовища. Під час травлення міді перексидом водню в присутності лимонної кислоти визначили наступні особливості: висока швидкість травлення, не залишає брудних плям, процес швидко протікає за кімнатної температури, легко доступність реактиву, травильний розчин безпечний для тіла і одягу, найдешевший метод травлення міді.

На заняттях з хімії особливу увагу молодших спеціалістів звертаємо на формування знань, необхідних для обґрунтованого пояснення причинно-наслідкових зв'язків досліджуваних хімічних процесів і явищ, пізнання законів реальної дійсності.

Показниками критерію ефективності керування мотиваційною сферою навчання є здатність викладачів організувати цікаву навчально-пізнавальну діяльність, встановити доброзичливі відносини між майбутніми фахівцями, формувати позитивну стійку мотивацію до вивчення дисципліни «Хімія», полімотивованість у діяльності, відчуття задоволення від отриманих знань та можливості їх використання у професійній діяльності.

Висновок. Формування мотивації навчальної діяльності у процесі вивчення дисципліни «Хімія» є однією з найважливіших умов, що забезпечує успішне формування в майбутніх фахівців знань та навиків для обраної професії.

Хімія є одним з навчальних предметів, що дозволяє молодшим спеціалістам побачити суть хімічних процесів, викликати інтерес до навчання і забезпечити активізацію навчальної діяльності.

Мотивація навчання постійно розвивається, що пов'язано з віком майбутніх фахівців, їх прагненням до підвищення компетенції, або до кар'єрного зростання. Необхідно підвищувати рівень мотивації у коледжах, сприяти розвитку пізнавальної та інтелектуальної діяльності спеціалістів, прагнути в кінцевому результаті підвищити ефективність навчання.

Література:

1. Мойсеюк Н. С. Педагогіка. Навчальний посібник. 5-е видання, доповнене і перероблене – К., 2007. – 656 с.
2. Моторна Л.В. Професійна спрямованість навчання природничо-наукових дисциплін у підготовці молодших спеціалістів технічного профілю: автореф. дис. На здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л.В. Моторна. – К., 2011. – 15 с.
3. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес. Уклад. М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, К.М. Левківський, Ю.В. Сухарніков; ред. М.Ф. Степко. – К.: Изд., 2004. – 60 с.
4. Організація навчальної діяльності у комп'ютерно орієнтованому навчальному середовищі: посібник/ав.: Жук Ю.О., Соколюк О.М., Дементієвська Н.П., Пінчук О.П. // за редакцією: Жука Ю.О., – К.: Педагогічна думка, 2012. – 128 с.
5. Стрельников В.Ю. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МППК ПУЕТ / В.Ю. Стрельников, І.Г. Брітченко. – Полтава : ПУЕТ, 2013. – 309 с.

У статті розглянуто особливості підвищення рівня мотивації молодших спеціалістів технічного напрямку у процесі вивчення дисципліни «Хімія». У процесі мотивації навчальної діяльності формується пізнавальна активність молодших спеціалістів, що спонукає до розвитку технічного мислення. Мотивація навчальної діяльності ґрунтується на мотивах. Наявність у майбутніх фахівців технічного напрямку стійких мотивів до успішної професійної діяльності зумовлює їх успішність у навчанні та розвитку інтересу до обраної професії. Формування мотивації до вивчення дисципліни «Хімія» сприяє підвищенню рівня засвоєння навчального матеріалу, умінню самостійно та критично мислити, викликає пізнавальний інтерес, до фізико-хімічних властивостей матеріалів, з яких виготовлені радіотехнічні пристрої, умінню володіти певною системою базових хімічних понять, які необхідні для набуття практичних навичок.

Ключові слова: мотивація, мотивація навчання, мотиви.

В статье рассмотрены особенности повышения уровня мотивации младших специалистов технического направления в процессе изучения дисциплины «Химия». В процессе формирования мотивации учебной деятельности формируется познавательная активность младших специалистов, что побуждает к развитию технического мышления. Мотивация учебной деятельности основывается на мотивах. Наличие у будущих специалистов технического направления стойких мотивов к успешной профессиональной деятельности предопределяет их успеваемость в учебе и развитию интереса к избранной профессии.

Ключевые слова: мотивация, мотивация учебы, мотивы.

In the article the features of increase of level of motivation of junior specialists of technical direction are considered in the process of eizucheniya discipline of «Chemistry». In the process of forming of motivation of educational activity cognitive activity of junior specialists is formed, that induces to development of technical thought.

Motivation of educational activity is based on reasons. A presence for the future specialists of technical direction of proof reasons to successful professional activity predetermines their progress in studies and to development of interest to the select profession.

Forming of motivation to the study of discipline «Chemistry» promotes for future specialists on radio electronics: the increase of level of mastering of educational material, abilities, independently and critically to think, causes cognitive interest, in relation to physical and chemical properties of materials which radio engineerings devices, abilities to own the certain system of base chemical concepts which are needed for acquisition of practical skills, are made from.

Keywords: are motivation, motivation of studies, reasons.